

(Γαλλικὸς τομεὺς)

Ὁ γήλοφος τοῦ Ντικιλί-Τὰς ὑψοῦται ἑκατοντάδα περίπου μέτρων νοτίως τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ Καβάλας-Δράμας, ἀνατολικῶς τοῦ Κάστρου τῶν Φιλίππων. Ἡ ἀφθονία τῶν νεολιθικῶν καὶ τῶν ρωμαϊκοβυζαντινῶν ὀστράκων, ἅτινα καλύπτουσι τὴν ἐπιφάνειάν του, εἴλκυσαν ταχέως τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχαιολόγων. Οἱ ἐπιστήμονες, οἵτινες συνώδευον κατὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον τὸν ἀγγλικὸν στρατὸν τῆς Θεσσαλονίκης, ἠδυνήθησαν νὰ σταχυολογήσουν ἐπὶ τοῦ λόφου πολυάριθμα τεμάχια μελετηθέντα ὑπὸ τοῦ F. B. WELCH (BSA 23, 1918-9, σ. 44-50): ἔπειτα ἡ Γαλλικὴ Σχολὴ ἀνέλαβε τὴν ἐκτέλεσιν δοκιμαστικῆς σκαφῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ L. RENAUDIN (BCH 45, 1921, 543-44 καὶ 46, 1922, 527-28).

Αἱ ἐργασίαι αὗται ἐπανελήφθησαν πρό τινας εἰς μεγαλύτεραν κλίμακα, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων, καθ' ἣν ἀπεφασίσθη ὅτι ἐκάστη τῶν δύο ἀποστολῶν θὰ ἀνέσκαπτεν εἰς διάφορον μέρος τοῦ τόπου, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἐπέτρεπεν ἀντίστοιχον ἔλεγχον τῶν ἐπιτευχθέντων ἀποτελεσμάτων. Ἡ Γαλλικὴ ἀποστολὴ, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ J. Deshayes, ἀνέλαβε τὴν ἐκτέλεσιν σειρᾶς δοκιμῶν πλησίον τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου, ἐνῶ ἡ Ἑλληνικὴ ἀποστολὴ διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ Δημ. Θεοχάρη, θὰ ἀνέσκαπτε παρὰ τὴν βᾶσιν τῆς ἀνατολικῆς κλιτύος τοῦ λόφου.

Τέσσαρα τετράγωνα, πλευρᾶς 4 μ., ἠνοίχθησαν εἰς τὴν παρυφὴν τοῦ γηλόφου, τὰ ὁποῖα ἔπειτα συνηνώθησαν κατόπιν ἀφαιρέσεως τῶν μεταξὺ των διαδρόμων, ἀποτελέσαντα μίαν καὶ μόνην τάφρον 19 × 4 μ. προσηνατολισμένην ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς.

Ἡ ἀνασκαφὴ ἠνωχλήθη σημαντικῶς ἐκ τῶν διαταραχῶν, τὰς ὁποίας προεκάλεσαν ζῶα σκάπτοντα τὴν γῆν, τὰ ὁποῖα ἐκοίλαναν τὸ γήπεδον προξενήσαντα εὐρείας καὶ πολυαριθμοὺς τρώγλας. Τούτου ἕνεκα ὁ καθορισμὸς τῆς στρωματογραφίας ἀπήτησε μεγάλας προφυλάξεις.

Πρὸς Ἀνατολᾶς, παρὰ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, ἀπεκαλύφθη στρωματὸν ἐκ χωμάτων περιοριζόμενον ὑπὸ καμπύλου τοίχου, τὸ ὁποῖον δύναται τις νὰ ἐρμηνεύσῃ ὡς τύμβον. Πρὸς Δυσμᾶς συνηντήθησαν λείψανα εὐτελῶν κτισμάτων, ἀντιστοιχούντων πρὸς τὰ δάπεδα 1 καὶ 3, βυζαντινῆς καὶ ὑστερορωμαϊκῆς ἐποχῆς. Περαιτέρω διεπιστώθη ἡ παρουσία συνεχοῦς διαδοχῆς δαπέδων, προγενεστέρων τῆς ρωμαϊκῆς ἐποχῆς, ἅτινα φέρουσι τοὺς ἀριθμοὺς ἀπὸ 4 ἕως 10. Τινὰ ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀπλαῖ στάθμαι κατοχῆς π.χ. τὸ δάπεδον 5 χαρακτηριζόμενον ἐκ τῆς ἀφθονίας ὀστῶν καὶ συντριμμάτων, τὰ ὁποῖα τὸ καλύπτουν (πίν. 46β). "Ἄλλα εἶναι ἀληθῆ δάπεδα ἐκ πεπατημένης ἀργίλου καὶ μάλιστα ὀπτῆς ἢ εἴδους τινὸς κονιάματος ἐξ ἀργιλώδους γῆς μεμειγμένης μετὰ μικρῶν χαλίκων. Τινὰ τῶν δαπέδων αὐτῶν παρουσιάζουσιν ἀρχιτεκτονικὰ ἔχνη, ὡς ἡ «πλάξ» τοῦ τετραγώνου D (πίν. 47α) Τὰ ἀνευρε-

θέντα λείψανα ἐπιτρέπουσι νὰ ἀναπαραστήσωμεν εἰς τὴν στάθμην ταύτην καλύβας ἐξ ἀχυρώδους πηλοῦ. Δυστυχῶς ὅλαι αἱ κατασκευαὶ αὗται ἐφθάρησαν ὑπὸ τοῦ πυρὸς αἱ δὲ ἀναστατώσεις, τὰς ὁποίας ἐπροξένησαν τὰ σκάπτοντα τὴν γῆν ζῶα, δὲν ἐπέτρεψαν νὰ εὐρεθῇ μετὰ βεβαιότητος τὸ σχέδιον οὐδεμιᾶς τῶν κατοικιῶν τούτων

Ἐπεκαλύφθη ὠρισμένος ἀριθμὸς ὀστεινῶν ἢ λιθίνων ἐργαλείων (ἰδίᾳ ὠραίων αἰχμῶν βελῶν), τὰ πλεον ὅμως ἐνδιαφέροντα εὐρήματα ἀνήκουν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς κεραμεικῆς (πίν. 47β).

Αὕτη πράγματι ἀποκαλύπτει τοῦτο τὸ οὐσιῶδες γεγονός, τὴν ὑπαρξίν ἐπὶ τοπίου, τὸ ὁποῖον αἱ προγενέστεραι σύντομοι ἐκθέσεις ἐθεώρουν ὡς μόνον νεολιθικόν, ἐγκαταστάσεως χρονολογουμένης ἀπὸ τῆς Μακεδονικῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ἡ παρουσία βεβαίων καὶ καλῶς καθωρισμένων δαπέδων θὰ ἐπιτρέψῃ μετὰ πλήρη μελέτην τῆς κεραμεικῆς τὸν καταρτισμόν, διὰ πρώτην φοράν ἐν Μακεδονίᾳ, μιᾶς στρωματογραφίας τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ.

JEAN DESHAYES